

"Не само што нема да дозволиме да бидеме изедначени со припадниците на т.н. ОНА, туку нема да дозволиме тие на било кој начин да бидат обесштетени, затоа што од морален аспект тие немаат право на отштета, бидејќи тие ги предизвикаа сите наши страдања, болката низ која минаа припадниците на безбедносните сили, поради нив мајките ги изгубија синовите", вели Стојанче Ангелов, претседател на "Достоинство".

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Предложениот Предлог-закон за бранители кој во Собранието влезе како граѓанска иницијатива со 30.000 потписи, никако да ги мине собраниските бариери. Сега тој е тест за владејачката коалиција, но симптоматично е тоа што овој пат улогите на противниците и на поддржувачите на Законот се измешаа. Но, и ја докажаа практиката дека, во зависност од позицијата на која се наоѓаат политичарите, им е важно со своите размислувања да предизвикаат внимание во јавноста. Всушност, факт е дека припадниците на безбедносните сили, од завршувањето на воениот конфликт во 2001 г. до денес, талкаат низ институциите на системот и не наидуваат на разбирање кај ниту една досегашна владејачка гарнитура.

"Во 2001 г. припадниците на безбедносните сили на РМ - вели претседателот на "Достоинство", Стојанче Ангелов - војуваа против вооружените екстремистички паравоени групации. По потпишувањето на охридскиот Рамковен договор вооружените дејства се намалија за до крајот на годината целосно да запрат. По нивното завршување се постави прашањето што со обесштетувањето, затоа што 'КЈУБИ Македонија', каде бевме уредно осигурани, не ни ги исплати осигурителните полиси, повикувајќи се на тоа дека нашето осигурување не важи во услови кога има вооружени дејства. Од тие причини неколку застапници на воени инвалиди и на семејства на загинати покренаа судски постапки против Министерството за внатрешни работи и Министерството за одбрана за надомест на нематеријална штета поради претрпена болка, нагрденост, намалена општа животна активност, а семејствата на загинатите поради загуба на најблиските. Основните судови пресудија во наша корист, апелационите судови ги потврдија пре-

НИТУ ТРОШКА ЗА НАЈДОСТО МАКЕДОНСКИ

судите. Во јануари 2002 г. Собранието на РМ го донесе Законот за посебни права за припадниците на безбедносните сили на РМ и за членовите на нивните семејства. Со Законот припадниците на безбедносните сили не добија речиси ништо, односно добија само две симболични права, од кои едното е ослободување на правото на партиципација при запишување во високообразовни установи, и второто беше предност при вработување во буџетски установи, нешто што во реалноста не заживеа и нема ниту еден таков пример во целиот овој период. И во времето на претходната Влада на ВМРО-ДПМНЕ до 2002 г. не успеавме да ги решиме нашите основни проблеми. Јас бев еден од претставниците на воените инвалиди на МВР, кои преговараа со министерот за внатрешни работи за надоместок на нематеријална штета. Од страна на тогашниот министер Љубе Бошкоски наидовме на целосно разбирање, тој сакаше да ни излезе во пресрет и ние да бидеме праведно обесштетени. Меѓутоа, кога предлогот дојде во тогашната Влада на РМ, ни беше кажано дека нашите барања се премногу, односно доколку бидат исплатени семејствата на загинатите и на воените инвалиди, тоа многу негативно ќе се одразело врз државниот буџет. Сумата за која ние зборувавме беше помала од 5 милиони евра на име обесштетување. Колку за илустрација, еден ден војување државата можеше да ја чини повеќе од 5 милиони евра затоа што само едно испукување на повеќецевен фрлач на ракети може да вреди повеќе од 100.000 евра, а доколку дневно би се испукало десет пати тоа е 1 милион евра. Исто така, еден борбен налет на хеликоптер, кога ќе ја испука целата муниција и ракетите кои ги носи, чини повеќе од 100.000 евра. Според тоа, воопшто не беше точно оправдувањето дека нашите барања толку негативно ќе се одразат врз Буџетот на РМ".

ДЕГРАДИРАЊЕ

За припадниците на безбедносните сили лавиринтот уште повеќе се заплетка по промената на власта во 2002 г.

"Од страна на Владата која ја фор-

мира СДСМ наидовме на жесток прогон, припадниците на безбедносните сили беа значително деградирани, сите старешини кои учествуваа во вооружените дејства беа сменети и поставени на многу пониски работни места. Меѓутоа, истото им се случи и на обичните полицајци, припадници на посебната единица, кои завршија како полицајци по 'селски' станици. Не беше подобрено ниту состојбата во АРМ, каде професионалните војници кои учествуваа во вооружените дејства во 2001 г., во согласност со Законот за одбрана, по минатите девет години во Армијата, остануваа без работа, а на нивно место се вработуваа оние кои беа од другата страна, припадниците на т.н. ОНА. Со проблеми се среќаваа сите категории припадници на безбедносните сили. Затоа можеме да го изразиме нашето целосно незадоволство од сите влади на РМ од 2001 г. до денес. Поради тоа, решивме да се обединиме во здружението 'Достоинство' и да покренеме граѓанска иницијатива за сами да предложиме решение за нашите проблеми и права. Токму тоа и на направивме со Предлог-законот кој влезе во Собранието. На седницата на Законодавно-правната собраниска комисија ни беше кажано дека затоа што немало мислење од Владата нема да се расправа за предлогот. Подоцна Предлог-законот беше ставен на дневен ред на Собранието. Наш став е дека Владата имаше повеќе од доволно време да го даде своето мислење. Имено, граѓанската иницијатива ја почнавме на 31 март и до денес помина речиси половина година, така што нема ниту едно објективно оправдување за Владата зошто не дала мислење. Присуствувавме и на Комисијата за труд и социјална политика, каде ни беше кажано истото. Карактеристично за овие две комисији е тоа што пратениците од СДСМ дадоа целосна поддршка за Предлог-законот. Се надеваме дека доколку таа поддршка е искрена, ќе помогне во донесувањето на нашиот Закон. Аналогно на ова, уверени сме дека пратениците на ВМРО-ДПМНЕ ќе го поддржат Предлог-законот, со цел да го зголемат македонското национално единство, затоа што и во самото име на нивната партија се наоѓа токму тоа на-

ДОСТОИНСТВО ИНСТВЕНИТЕ БРАНИТЕЛИ

ПРАТЕНИЦИТЕ ОД АЛБАНСКИОТ БЛОК НЕМА ДА ГО ПОДДРЖАТ НАШИОТ ПРЕДЛОГ-ЗАКОН ВАКОВ КАКОВ ШТО Е, ЗАШТО ВО НЕГО СЕ ЗБОРУВА ДЕКА ВО 2001 Г. ПОСТОЕЛЕ АЛБАНСКИ ВООРУЖЕНИ ЕКСТРЕМИСТИЧКИ ПАРАВОЕНИ ГРУПАЦИИ, СТОЈАНЧЕ АНГЕЛОВ

ционално единство на македонскиот народ".

ПОДДРШКА ОД МАКЕДОНСКИОТ БЛОК

За борците на ОНА, како што посочија интегративците, има начелен договор меѓу ДУИ и ВМРО-ДПМНЕ, но оправдувањето за безбедносните сили е дека нивните барања се задоволени во веќе постојните закони. Пратеникот на Нова Демократија, Абедин Зумбери, поранешен командант на ОНА, вели:

"По 2001 г. се постигна договор, помирување, кое треба да се спроведе. Овој Предлог-закон требаше да биде подеднаков за сите кои учествуваа во конфликтот во 2001 г. Доколку сега се гласа еднострано, тогаш се враќае назад. Законот би го гласал без никаков проблем само доколку би бил ист за сите граѓани на РМ".

Па, нели е срамно во оваа држава во ист кош да бидат ставени оние кои се бореа за зачувување на територијалниот интегритет на државата и оние

кои посегнаа по него.

Ангелов посочува:

"Тоа е апсурд, нам таква поддршка не ни треба. Во никој случај нема да дозволиме да бидеме изедначени со оние кои со оружје во рака ја нападнаа државата во 2001 г., со оние кои со насилство сакаа да издејствуваат промени во Уставот на РМ, а сакаа и да отцепат дел од територијата на Македонија. И не само што нема да дозволиме да бидеме изедначени, туку нема да дозволиме тие на било кој начин да бидат обесштетени, затоа што од морален аспект тие немаат право на отштета, бидејќи тие ги предизвикаа сите наши страдања, целата болка низ која минаа припадниците на безбедносните сили, поради нив мајките ги изгубија синовите. Во самиот Предлог-закон внесовме два заштитни механизма, првиот е член 1, во кој пишува дека законот се однесува само на припадниците на безбедносните сили на РМ, што значи дека по него никој друг не може да оствари права, а во член 9 предвидовме дека припадниците на т.н. ОНА не можат да остварат права според овој закон".

Вели дека очекуваат поддршка од пратениците од македонскиот политички блок, без разлика на нивната политичка опција.

"Сигурно дека пратениците од албанскиот политички блок - додава Ангелов - нема да го поддржат нашиот Предлог-закон ваков каков што е, зашто во него се зборува дека во 2001 г. постоеле албански вооружени екстремистички паравоени групации. Во дефиницијата за одбраната на суверенитетот на РМ пишува дека ние сме го бранеле територијалниот интегритет, што значи дека некој се обидел да го наруши, односно да отцепи дел од територијата на Македонија".

Законот за бранителите предвидува ослободување од учество со лични средства при користење на здравствени услуги, предност при вработување во буџетски установи на невработените припадници на безбедносните сили, професионалните војници кои во 2001 г. дадоа најголем придонес во одбраната на РМ трајно да бидат вработени во Армијата, а не како што е сега на 38 години да остануваат без работа, работодавачите кои на неопределено време ќе вработат припадник на безбедносните сили да бидат ослободени од давачките кон државата, признавање на работниот стаж поминат како резервист во двојно траење, остварување на предвремена пензија од пет години и најниска загарантирана пензија. Обележување на местата каде припадниците на безбедносните сили загинаа, а не како што е сега на местото на масакрот на Вејце да не смее да се отиде, а камоли да се направи споменик, одликување за учесниците во 2001 г. затоа што, како што посочува Ангелов, не е нормално во една држава, во која имало вооружени дејства, никој да не е одликуван за неговите заслуги. Нашите армиски волци за мисијата "Слобода за Ирак" добија неколку одликувања, сребрена ѕвезда - највисоко одликување кое може да го даде САД, за војник кој не е нивен припадник.

